

Asia: Pajukoski II (Ylivieska) tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus (POPELY/3285/2021)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus  
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

## Lausunto

### 1 Johdanto

OX2 Finland Oy ja TM Voima Oy suunnittelevat 18 voimalan tuulivoimapuiston rakentamista Ylivieskaan Pajukosken alueelle. Hankealueen pinta-ala on n. 1960 ha ja suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m. Sähkön siirron osalta tarkastellaan hankkeen tässä vaiheessa useita eri vaihtoehtoja.

### 2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueella ja sen lähiympäristössä on tehty luontoselvityksiä (pesimälinnusto, metsäkanalinnut, lintujen muutontarkkailut) vuosina 2014, 2018, 2020 ja 2022. Luke näkee puutteena, että sähkönsiirtoreiteille ei ole tehty erillisiä maastoselvityksiä.

Voimalat sijoittuvat lähimmillään alle 300 m päähän havaituista metsäkanalintujen soitimista. Luke näkee, että tällaiset etäisyydet voimaloiden ja soidinten välissä ovat olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämättömiä. Luke lisää tähän, että vaikutuksia syntyessä, ne saattavat olla pitkäaikaisia. Esimerkiksi metsäkanalintujen osalta Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana (Coppes et al. 2020).

Hankealueella voi esiintyä kaikkia neljään suurpetoa. Hankealue ei sijoitu tunnetuille susireviireille (suden kanta-arvio 2024), mutta hankkeen sähkönsiirron vaihtoehdot SVE1 sijoittuu Nivalan ja SVE3 Toholammen susireviirille. Luke huomauttaa, että suurpetojen osalta tehty selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla poissulkea. Lisäksi on tärkeää huomioida, että havaintoja kertyy sieltä missä ihmiset liikkuvat. Siten havaintojen kertyminen tietyltä alueelta tai niiden puuttuminen toiselta ei kerro suoraan suurpetojen aktiivisuuden keskittymistä tai niiden pesimäalueista.

Selostuksessa viitataan useampaan kertaan siihen, että FCG:n omien seurantahankkeiden mukaan eläinten on todettu palaavan tuulivoima-alueille. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella, eläimet käyttävät tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita. Vaikutusten arvioinnin perustuessa yksittäisiin konsulttien tekemiin havaintoihin, on tärkeää arvioida tähän aineistoon liittyviä riskejä osana vaikutusten arviointia.

Lisäksi tulee huomioida, että vaikutukset eivät välttämättä kohdistu suoraan välttämiskäyttötymiseen vaan populaatiotasolla esim. lisääntymiseen, mikäli elinympäristö jollain tasolla heikkenee (esim. pirstoutuminen) ja tällöin vaikutukset voivat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä.

Hankealueen ympäristössä (alle 20 km säteellä) on 21 eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita (s. 428, Kuva 21.1 Tuulivoimahankkeet Pajuskoski II - tuulivoimahankkeen ympäristössä. Tilanne loppuvuonna 2023.) Viidenkymmenen kilometrin säteellä hankkeita on merkittävä määrä.

Yhtenäiset häiriöttömät luontoalueet ovat tärkeitä ihmistoimintaa karttaville lajeille kuten suurpedot. Luke huomauttaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. susi, ahma, ilves) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita. Yhteisvaikutusten osalta Luke huomauttaa, että selostuksessa yhteisvaikutusten arviointi on suppea ja johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä.

Luke toteaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. muiden alueella olevien tuulivoimapuistojen ja maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

### 3 Lausunnon tiivistelmä

Metsäkanalintujen osalta Luke näkee, että hankkeessa suunniteltu alle 300 m etäisyys lähimpien voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Suurpetojen osalta tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla poissulkea. Luke huomauttaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. susi, ahma, ilves) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita. Selostuksessa olisi ollut syytä keskittyä myös pitkän aikavälin vaikutuksiin. Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 24.06.2024 klo 17:36:23.

Lausunnon valmistelija(t):  
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: